ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 25ης Νοεμβρίου 1987 *

Στην υπόθεση 343/85,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον Luigi Ferrari Bravo, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών, επικουρούμενο από τον Oscar Fiumara, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την ιταλική πρεσβεία,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Alberto Prozzillo, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο τη μερική ακύρωση της απόφασης 85/459 της Επιτροπής, της 28ης Αυγούστου 1985, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1981 (ΕΕ L 267, σ. 35),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, G. C. Rodríguez Iglesias, πρόεδρο τμήματος, T. Koopmans, K. Bahlmann, R. Joliet, T. F. O'Higgins και F. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. L. da Cruz Vilaça
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 20ής Μαΐου 1987,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1987,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Νοεμβρίου 1985, η Ιταλική Δημοκρατία άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, με την οποία ζητεί τη μερική ακύρωση της απόφασης 85/460 της Επιτροπής, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1981 (ΕΕ L 267, σ. 35).

2 Με την προσφυγή ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως αυτής, κατά το μέτρο που δεν ενέκρινε την επιβάρυνση του ΕΓΤΠΕ με τα ακόλουθα ποσά:

— 677 198 690 ιταλικές λίρες (LIT) για ενισχύσεις στο αποκορυφωμένο γάλα παρεμβάσεως σε σκόνη·

— 3 727 116 185 LIT για ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου·

— 2 694 251 820 και 145 345 970 LIT για χρηματικά αντισταθμίσματα για την απόσυρση αλιευτικών προϊόντων από την αγορά·

— 761 886 150 LIT για νομισματικά εξισωτικά ποσά.

3 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, οι λόγοι ακυρώσεως και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω, παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

Α — Οι ενισχύσεις για αποκορυφωμένο γάλα παρεμβάσεως σε σκόνη

4 Η συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ως προς το ζήτημα αυτό αφορά το κρίσιμο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη χρονικό σημείο, όταν το προϊόν αυτό χρησιμοποιείται στην παρασκευή ζωοτροφών. Αφορά δηλαδή το αν κρίσιμη για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης είναι η ημέρα της αγοράς του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη ή η ημέρα της μεταποίησής του, στη συγκεκριμένη περίπτωση όπου ο επιχειρηματίας αγοράζει από τον οργανισμό παρεμβάσεως της χώρας του αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προερχόμενο από αποθέματα παρεμβάσεως άλλου κράτους μέλους.

5 Το 1978, το Συμβούλιο αποφάσισε να θέσει στη διάθεση του ιταλικού οργανισμού παρεμβάσεως μέρος των αποθεμάτων αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που βρίσκονταν στην παρέμβαση άλλων κρατών μελών. Οι εκτελεστικές διατάξεις για τη μεταφορά της δεύτερης δόσης της ποσότητας αυτής, η οποία αποτελεί επίδικο αντικείμενο στην υπό κρίση διαφορά, θεσπίστηκαν με τον κανονισμό 516/80 της Επιτροπής, της 29ης Φεβρουαρίου 1980, περί μεταφοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη στον ιταλικό οργανισμό παρεμβάσεως (GU L 58, σ. 51). Κατά τον κανονισμό αυτόν, από το τίμημα της αγοράς, το οποίο καταβάλλει στον ιταλικό οργανισμό παρεμβάσεως ο αγοραστής, αφαιρείται το ποσό της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 10 του κανονισμού 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82). Η διάταξη αυτή προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που παράγεται στην Κοινότητα και χρησιμοποιείται για τη διατροφή ζώων.

6 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προερχόταν από δημόσια αποθέματα και πωλούνταν στο πλαίσιο του κανονισμού 516/80, οι επιχειρηματίες έλαβαν πρόσθετη ενίσχυση, ίση προς τη διαφορά μεταξύ του ύψους της ενίσχυσης κατά το χρόνο συνάψεως της συμβάσεως και του ύψους της ενίσχυσης που ίσχυε την ημέρα της μεταποίησης. Η Επιτροπή έκρινε ότι η χορήγηση της πρόσθετης αυτής ενίσχυσης δεν ήταν σύμφωνη με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις και ότι, επομένως, το ποσό της δεν μπορούσε να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ.

7 Η ιταλική κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι η χορήγηση ενισχύσεως στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που χρησιμοποιείται στην παρασκευή συνθέτων ζωοτροφών διέπεται από τον κανονισμό 1725/79 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1979, περί λεπτομερειών παροχής ενισχύσεων στο αποκορυφωμένο γάλα που μεταποιείται σε σύνθετες τροφές και στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή μόσχων

(ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 12). Το άρθρο 9 του κανονισμού αυτού ορίζει ότι το ποσό της ενίσχυσης είναι εκείνο το οποίο ισχύει, ανάλογα με την περίπτωση, την ημέρα της μετουσίωσης του αποκορυφωμένου γάλακτος ή του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη ή την ημέρα της μεταποίησής τους σε σύνθετες τροφές. Η διάταξη αυτή θέτει, κατά την ιταλική κυβέρνηση, ρητό κανόνα όσον αφορά την κρίσιμη για τον υπολογισμό της ενίσχυσης ημέρα, ενώ καμιά εξαίρεση του κανόνα αυτού δεν προβλέπεται για την ειδική περίπτωση της μεταποίησης αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που πωλείται από οργανισμούς παρεμβάσεως.

8 Η Επιτροπή, αντιθέτως, υποστηρίζει ότι το άρθρο 9 του κανονισμού 1725/79, το οποίο επικαλείται η ιταλική κυβέρνηση, διέπει τη χορήγηση της ενίσχυσης μόνο στην περίπτωση που ένας επιχειρηματίας έχει αγοράσει αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη στην ελεύθερη αγορά της χώρας του. Η περίπτωση κατά την οποία το προϊόν αγοράζεται στην ελεύθερη αγορά άλλου κράτους μέλους διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού 1624/76 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1976 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/015, σ. 204), κατά τις οποίες η ενίσχυση μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να προκαταβληθεί στον εξαγωγέα· στην περίπτωση αυτή, το ύψος της ενίσχυσης είναι αυτό που ισχύει την ημέρα της συμπληρώσεως των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής· κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, όμως, του κανονισμού, μπορεί να καταβληθεί πρόσθετο ποσό στον επιχειρηματία ο οποίος προβαίνει στη μεταποίηση, όταν, από την ημέρα αυτή μέχρι την ημέρα της μεταποίησης, το ποσό της ενίσχυσης, εκφραζόμενο στο εθνικό νόμισμα, έχει αυξηθεί. Διαφορετικό καθεστώς ισχύει στην περίπτωση που ο επιχειρηματίας αγοράζει το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη από οργανισμό παρεμβάσεως, δυνάμει του κανονισμού 2213/76 της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 1976 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/016, σ. 118)· στην περίπτωση αυτή, οι ενισχύσεις που χορηγούνται για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που μεταποιείται σε ζωοτροφές είναι οι ίδιες με εκείνες που προβλέπονται για εκείνο που αγοράζεται στην ελεύθερη αγορά.

9 Κατά την Επιτροπή, κανένα από τα τρία καθεστώτα δεν έχει εφαρμογή στην ειδική περίπτωση όπου ο επιχειρηματίας αγοράζει από τον οργανισμό παρεμβάσεως της χώρας του αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προερχόμενο από την παρέμβαση άλλου κράτους μέλους. Η δυνατότητα μεταφοράς αποθεμάτων παρεμβάσεως προς οργανισμό παρεμβάσεως άλλου κράτους μέλους προβλέφθηκε κατά περιόδους χάριν της Ιταλίας, ενόψει της ελλείψεως αποθεμάτων αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη στη χώρα αυτή. Ελλείψει ρητής διατάξεως σχετικά με την κρίσιμη για τον υπολογισμό της ενίσχυσης ημέρα, πρέπει να ισχύσει η γενική αρχή, κατά την οποία οι έννομες συνέπειες μιας πράξης εξαρτώνται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά το χρόνο συντελέσεως της αγοράς. Το ότι στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις του κανονισμού 516/80, που διέπουν τη μεταφορά του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη στον ιταλικό

οργανισμό παρεμβάσεως, προβλέπουν ότι από το τίμημα που καταβάλλει στον οργανισμό αυτό ο επιχειρηματίας αφαιρείται το ποσό της ενίσχυσης ανάγεται στην αρχή ότι καθοριστική για τον υπολογισμό της ενίσχυσης είναι η ημέρα της αγοράς.

10 Πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως υποστηρίζει και η Επιτροπή, σύμφωνα με ρητή διάταξη του κανονισμού 1725/79, το κρίσιμο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρονικό σημείο, στην περίπτωση που ο επιχειρηματίας αγοράζει το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη στην ελεύθερη αγορά της χώρας του, είναι η ημέρα της μεταποίησης· το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που το προϊόν αυτό πωλείται από τον οργανισμό παρεμβάσεως της ίδιας χώρας, σύμφωνα με διάταξη που παραπέμπει στο καθεστώς που ισχύει όταν αγοράζεται στην ελεύθερη αγορά. Διαφορετικές ρυθμίσεις προβλέπονται όταν το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη αγοράζεται στην ελεύθερη αγορά άλλου κράτους μέλους, καταβάλλεται όμως πρόσθετο ποσό, αν το ποσό της ενίσχυσης προκύπτει ότι είναι υψηλότερο κατά την ημέρα της μεταποίησης, σύμφωνα με ρητή διάταξη του κανονισμού 1624/76. Αντιθέτως, καμία διάταξη δεν προβλέπει την ειδική περίπτωση όπου το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προέρχεται από τα αποθέματα παρεμβάσεως άλλου κράτους μέλους.

11 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, από το σύνολο των ισχυουσών διατάξεων συνάγεται ένας γενικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο η ενίσχυση για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη πρέπει να υπολογίζεται βάσει της καταστάσεως που ισχύει την ημέρα της μεταποίησης, ενώ ενδέχεται να επιχορηγείται πρόσθετο ποσό στην περίπτωση που το ποσό της ενίσχυσης που έχει ήδη καταβληθεί ήταν χαμηλότερο.

12 Ελλείψει αντίθετης διατάξεως, ο ίδιος κανόνας ισχύει και στην περίπτωση που ο επιχειρηματίας έχει αγοράσει από τον οργανισμό της χώρας του αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προερχόμενο από αποθέματα παρεμβάσεως άλλου κράτους μέλους, πλην αν συντρέχουν στην περίπτωση αυτή τέτοιες ιδιομορφίες που να παρέχουν ισχυρές ενδείξεις υπέρ του να θεωρηθεί κρίσιμο κάποιο άλλο χρονικό σημείο. Τέτοιες ενδείξεις πάντως δεν υπάρχουν στην υπό κρίση περίπτωση.

13 Η Επιτροπή υποστηρίζει, σχετικώς, ότι ο επιχειρηματίας απολαύει, στην περίπτωση αυτή, ορισμένων πλεονεκτημάτων, που δεν υπάρχουν σε άλλες περιπτώσεις αγοράς αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη προς μεταποίηση· έτσι, ο επιχειρηματίας δεν βαρύνεται με τα έξοδα μεταφοράς του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη, όπως συμβαίνει όταν αγοράζει βάσει του κανονισμού 1624/76, δικαιούται δε να λάβει αμέσως την ενίσχυση, αντίθετα απ' ό,τι ο επιχειρηματίας που αγοράζει το γάλα σε σκόνη στην ελεύθερη αγορά της χώρας του.

14 Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι οι περιστάσεις αυτές δεν δικαιολογούν διαφορετικό τρόπο υπολογισμού. Πράγματι, η επίπτωση των εξόδων μεταφοράς ποικίλλει αισθητά ανάλογα με την περίπτωση· η αγορά, συγκεκριμένα, στην ελεύθερη αγορά της χώρας του επιχειρηματία δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη σημαντικά μεταφορικά έξοδα. Όσο για την άμεση καταβολή της ενίσχυσης, καίτοι δεν πραγματοποιείται στην περίπτωση που ο επιχειρηματίας αγοράζει στην ελεύθερη αγορά, προβλέπεται πάντως και στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού 1624/76. Επομένως, μολονότι οι διάφορες νοητές περιπτώσεις ενδέχεται να παρουσιάζουν διαφορετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για τους συναλλασσόμενους επιχειρηματίες, δεν μπορεί να υποστηριχτεί ότι μόνο η υπό κρίση περίπτωση διαφέρει αισθητά από τις λοιπές περιπτώσεις συναλλαγών.

15 Πρέπει, επομένως, να ισχύσει ο γενικός κανόνας του καθορισμού του κρίσιμου για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρονικού σημείου. Συνεπώς, οι αιτιάσεις που διατυπώνει η ιταλική κυβέρνηση δικαιολογούνται.

16 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέτρο που αφορά το ποσό των 677 198 690 LIT, που αντιπροσωπεύει ενισχύσεις για αποκορυφωμένο γάλα παρεμβάσεως σε σκόνη.

Β — Οι ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου

17 Ο κανονισμός 3089/78 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί θεσπίσεως γενικών κανόνων που αφορούν την ενίσχυση στην κατανάλωση του ελαιολάδου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/023, σ. 236) προβλέπει, στο άρθρο 8, ότι η εν λόγω ενίσχυση καταβάλλεται μεν όταν ο οργανισμός ελέγχου, που έχει οριστεί από το κράτος μέλος όπου πραγματοποιείται η συσκευασία, διαπιστώσει την τήρηση των προϋποθέσεων χορηγήσεως της ενίσχυσης, αλλ' ότι η ενίσχυση δύναται να προκαταβάλλεται κατά την υποβολή της αιτήσεως ενισχύσεως, υπό τον όρον ότι συνιστά εγγύηση. Ο κανονισμός 557/79 της Επιτροπής, της 23ης Μαρτίου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/025, σ. 7), που αντικαταστάθηκε μεταγενεστέρως με τον κανονισμό 3172/80 της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 1980 (GU L 331, σ. 27), θέσπισε τις εκτελεστικές διατάξεις του καθεστώτος ενισχύσεως στην κατανάλωση ελαιολάδου. Κατά τους δύο αυτούς κανονισμούς, το κράτος μέλος οφείλει να καταβάλει το ποσό της ενίσχυσης εντός 150 ημερών από την κατάθεση της σχετικής αιτήσεως.

18 Η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή είχε απορρίψει αρχικά, κατόπιν λογιστικών ελέγχων, την αναδοχή σημαντικών ποσών εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ, με την αιτιολογία ότι δεν είχε τηρηθεί η προθεσμία των 150 ημερών από την υποβολή της

αιτήσεως. Η Επιτροπή επανεξέτασε μεταγενεστέρως την απορριπτική αυτή απόφασή της, εμμένοντας όμως σ' αυτήν ως προς τα ποσά ενισχύσεων για τα οποία είχαν κινηθεί διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες κατά των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων κατόπιν της διαπιστώσεως πλημμελειών. Η κίνηση όμως ποινικών ή διοικητικών διαδικασιών δεν έχει καμία επίπτωση στην αναδοχή της δαπάνης από το ΕΓΤΠΕ.

19 Η Επιτροπή απαντά ότι, σε περίπτωση προκαταβολής της ενίσχυσης, οι συνιστώμενες εγγυήσεις πρέπει να ελευθερώνονται εντός της προθεσμίας που προβλέπεται για την οριστική καταβολή της ενίσχυσης, ήτοι εντός της προθεσμίας 150 ημερών, και ότι, συνεπώς, οι αναγκαίοι έλεγχοι πρέπει να πραγματοποιούνται εντός της ίδιας προθεσμίας. Επομένως, η μη τήρηση της προθεσμίας αυτής εκ μέρους των ιταλικών αρχών κατέστησε τις επίδικες συναλλαγές μη σύμφωνες προς τις κοινοτικιές διατάξεις. Η Επιτροπή έκρινε, ωστόσο, ότι η χρηματοδότηση μπορούσε κατ' εξαίρεση να πραγματοποιηθεί, σε περίπτωση που το σύννομο των πράξεων επιβεβαιωνόταν από μεταγενέστερους ελέγχους· αποκλείστηκαν μόνο οι περιπτώσεις στις οποίες, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είχε διενεργηθεί κανένας έλεγχος.

20 Πρέπει να σημειωθεί ότι η ιταλική κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι οι αναγκαίοι έλεγχοι δεν είχαν διενεργηθεί εντός της προθεσμίας που επιβάλλει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Επομένως, η καταβολή των επίδικων ενισχύσεων δεν ήταν σύμφωνη με τις προϋποθέσεις της ρύθμισης αυτής. Η διαπίστωση αυτή δεν επηρεάζεται από την περίσταση ότι η Επιτροπή, για δικούς της λόγους, αποφάσισε σε ορισμένες περιπτώσεις να δεχτεί τις επίδικες δαπάνες.

21 Επικουρικώς, η ιταλική κυβέρνηση διατείνεται ακόμη ότι η Επιτροπή μπορούσε, πριν λάβει οριστική απόφαση, να αναμείνει την περάτωση των διαδικασιών που είχαν κινηθεί κατά ορισμένων επιχειρήσεων και ότι είχε παράσχει στην Επιτροπή νέα αριθμητικά στοιχεία, τα οποία αυτή αρνήθηκε να λάβει υπόψη.

22 Τα επιχειρήματα αυτά δεν επηρεάζουν την κρίση ότι η πληρωμή των ενισχύσεων είναι παράνομη. Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, αν οι έλεγχοι δεν πραγματοποιηθούν εμπροθέσμως, κινδυνεύουν με την πάροδο του χρόνου να καταστούν αδύνατοι λόγω περιστάσεων όπως η παύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η απώλεια λογιστικών εγγράφων κλπ. Εξάλλου, από την εξέταση της δικογραφίας προκύπτει ότι η αλληλογραφία που αντηλλάγη μεταξύ ιταλικής κυβέρνησης και Επιτροπής δεν παρέχει επαρκή στοιχεία, που να δίνουν στην Επι-

τροπή τη δυνατότητα να προβεί σε νέο υπολογισμό των ποσών ενισχύσεων, των οποίων η αναδοχή εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ έπρεπε να απορριφθεί.

23 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι αιτιάσεις που αφορούν τις ενισχύσεις στην κατανάλωση ελαιολάδου πρέπει να απορριφθούν.

Γ — Χρηματικά αντισταθμίσματα για την απόσυρση αλιευτικών προϊόντων από την αγορά

24 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Επιτροπή απέρριψε την αναδοχή εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ του συνόλου των δαπανών που δήλωσε η οργάνωση παραγωγών του τομέα της αλιείας του Porto Garibaldi, η Domar, λόγω παντελούς ελλείψεως εγκύρου ελέγχου επί των συναλλαγών της εν λόγω οργανώσεως, καθώς και η οργάνωση παραγωγών του ίδιου τομέα της Chioggia, η San Marco, λόγω αμφιβολιών για το αν πράγματι λειτουργούσε.

25 Είναι δεδομένο ότι στις αρχές του 1984, κατόπιν ελέγχων που διενήργησε η Guardia di finanza, οι υπεύθυνοι της οργάνωσης παραγωγών Domar καταγγέλθηκαν στη δικαστική αρχή για απάτη και άλλα αδικήματα, για το λόγο ότι είχαν εισπράξει, ή αποπειράθηκαν να εισπράξουν, παρανόμως κοινοτικές ενισχύσεις προβλεπόμενες για την απόσυρση αλιευτικών προϊόντων από την αγορά μεταξύ των ετών 1978 και 1982. Η κατηγορία στρέφεται και κατά των μελών της επιτροπής ελέγχου, που συστάθηκε σε τοπικό επίπεδο για να ελέγξει αν είχαν πράγματι αποσυρθεί από την αγορά τα επίδικα προϊόντα.

26 Κατόπιν αυτών των περιστατικών, οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ πραγματοποίησαν αποστολή προς έλεγχο της San Marco, που είναι θυγατρική της Domar. Κατά τον έλεγχο αυτό, διαπιστώθηκε ότι η οργάνωση δεν είχε στην υπηρεσία της κανέναν υπάλληλο και δεν διέθετε γραφείο, ούτε αποθήκη, ούτε και τα λοιπά μέσα που είναι αναγκαία για τη λειτουργία μιας οργάνωσης παραγωγών· προέκυψε, εξάλλου, ότι η οργάνωση είχε εμφανίσει αριθμητικά στοιχεία αφύσικα υψηλά, για τις αλιευθείσες και για τις αποσυρθείσες από την αγορά ποσότητες.

27 Η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι κακώς η Επιτροπή απέκλεισε την αναδοχή των επίμαχων δαπανών εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ, και τούτο για δύο λόγους. Πρώτον, δεν

διαπιστώθηκε καμία παρανομία που θα μπορούσε να καταλογιστεί στην ιταλική διοίκηση και στους κρατικούς οργανισμούς, εφόσον η Ιταλική Δημοκρατία δεν ευθύνεται για τη δόλια συμπεριφορά των φυσικών προσώπων στα οποία ανατίθεται ο έλεγχος. Δεύτερον, στο πλαίσιο της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας, οι κατηγορούμενοι στις διάφορες ποινικές υποθέσεις αρνήθηκαν τις πράξεις που τους αποδίδονται, καθώς και την ευθύνη τους· είναι επομένως αδύνατον να θεωρηθεί δεδομένη η αμέλειά τους, εφόσον δεν έχει ακόμη εξαχθεί κανένα οριστικό δικαστικό πόρισμα.

28 Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά. Τα χρηματικά αντισταθμίσματα για την απόσυρση αλιευτικών προϊόντων από την αγορά δεν μπορούν να αναληφθούν από το ΕΓΤΠΕ, εφόσον η οργάνωση παραγωγών δεν έχει υποβληθεί στον προβλεπόμενο από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση έλεγχο. Πράγματι, το άρθρο 8 του κανονισμού 2062/80 της Επιτροπής, της 31ης Ιουλίου 1980, περί καθορισμού των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορηγήσεως και ανακλήσεως της αναγνωρίσεως των οργανώσεων παραγωγών του τομέα των αλιευτικών προϊόντων και των ενώσεών τους (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 203) ορίζει ότι « τα κράτη μέλη ασκούν διαρκή έλεγχο στη λειτουργία των οργανώσεων των παραγωγών », ιδίως όσον αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων για την αναγνώρισή τους και των κανόνων εμπορίας, τους οποίους αυτές οφείλουν να καταρτίσουν.

29 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το ζήτημα δεν είναι αν η δόλια συμπεριφορά των οικείων οργανώσεων παραγωγών μπορούσε ή όχι να αποδειχτεί κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης απόφασης, αλλά να εξεταστεί αν οι συναλλαγές των οργανώσεων αυτών υπέκειντο ή όχι σε διαρκή έλεγχο. Όπως όμως προκύπτει από τη δικογραφία, στη μεν περίπτωση της Domar, η επιτροπή ελέγχου, η οποία συστάθηκε προς τούτο δεν λειτούργησε, ούτε και συστάθηκε έλεγχος υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή· στη δε περίπτωση της San Marco, δεν υπήρξε έλεγχος υπό καμία μορφή.

30 Όσον αφορά ειδικότερα τις δαπάνες που δήλωσε η οργάνωση San Marco, η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει ακόμη ότι, όπως προέκυψε από νεότερη εξέταση, οι διαπραχθείσες πλημμέλειες δεν ήταν σημαντικές, η δε διάρθρωση της οργάνωσης μπορεί να διευθετηθεί συντόμως. Οι περιστάσεις αυτές δεν είναι, ωστόσο, ικανές να επηρεάσουν τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η ιταλική κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά που διαπίστωσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής.

31 Επομένως, οι αιτιάσεις που αφορούν τα χρηματικά αντισταθμίσματα για την απόσυρση των αλιευτικών προϊόντων από την αγορά δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

Δ — Τα νομισματικά εξισωτικά ποσά

32 Η ιταλική κυβέρνηση αναφέρει ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι όφειλε να επιβαρύνει την Ιταλία με το ισόποσο των μη εισπραχθέντων νομισματικών εξισωτικών ποσών από δύο επιχειρήσεις, τη Cerealmangimi και την Italgrani. Οι δύο αυτές επιχειρήσεις, όμως, άσκησαν προσφυγές κατά της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή απέρριψε το αίτημά τους να μην πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων είσπραξη των νομισματικών εξισωτικών ποσών. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η ιταλική κυβέρνηση φρονεί ότι η Επιτροπή όφειλε να μην περιλάβει το σχετικό ποσό στην εκκαθάριση των λογαριασμών για το οικονομικό έτος 1981 ή, τουλάχιστον, να αναστείλει την απόφασή της έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο.

33 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης περιέχεται μια γενική επιφύλαξη ως προς τις συνέπειες που θα όφειλε να αντλήσει η Επιτροπή, στο πλαίσιο επιγενομένης εκκαθαρίσεως λογαριασμών, από αποφάσεις του Δικαστηρίου στις εκκρεμείς τότε υποθέσεις.

34 Από τη συζήτηση αυτή μεταξύ των διαδίκων προκύπτει ότι το τμήμα αυτό της διαφοράς είναι άνευ αντικειμένου, εφόσον η Επιτροπή έχει αναλάβει την υποχρέωση να μεταρρυθμίσει την απόφασή της περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών στην περίπτωση που το Δικαστήριο θα αποφάσιζε να κηρύξει ανίσχυρη την απόφαση περί εκ των υστέρων εισπράξεως των επίδικων νομισματικών εξισωτικών ποσών.

35 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι η απόφαση 85/460 της Επιτροπής, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1981, πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν ενέκρινε την επιβάρυνση του ΕΓΤΠΕ με το ποσό των 677 198 690 LIT για ενισχύσεις στο αποκορυφωμένο γάλα παρεμβάσεως σε σκόνη, και ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

Επί των δικαστικών εξόδων

36 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδα. Ωστόσο, κατά την παράγραφο 3, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει τα δικαστικά έξοδα ολικώς ή μερικώς σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 85/460 της Επιτροπής, της 28ης Αυγούστου 1985, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1981 (ΕΕ L 267, σ. 35), κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν ενέκρινε την επιβάρυνση του ΕΓΤΠΕ με το ποσό των 677 198 690 LIT για ενισχύσεις στο αποκορυφωμένο γάλα παρεμβάσεως σε σκόνη.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Bosco Rodríguez Iglesias Koopmans

Bahlmann Joliet O'Higgins Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Νοεμβρίου 1987.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο προεδρεύων

G. Bosco

πρόεδρος τμήματος